

АСНОЎНЫЯ НАПРАМКІ ЎДАСКАНАЛЕННЯ ПРАВАВОГА ЗАБЕСПЯЧЭННЯ АДКАЗНАСЦІ ЗА ЎЧЫНЕННЕ АДМІНІСТРАЦЫЙНЫХ МЫТНЫХ ПРАВАПАРУШЭННЯЎ

Т. А. Чэпiк¹⁾, А. А. Чэпiк²⁾

¹⁾ Мiнская абласная юрыдычная кансультацыя № 4,
пр. Незалежнасцi, 11/2, 220030, г. Мiнск, Беларусь, chepikt@yandex.by
²⁾ Беларускi дзяржаўны ўнiверсiтэт,
пр. Незалежнасцi, 4, 220030, г. Мiнск, Беларусь, ChepikAA@bsu.by

У артыкуле разгледжаны актуальныя праблемы прававога забеспячэння адказнасцi за ўчыненне адмiнiстрацыйных мытных правапарушэнняў у сучасных умовах. Разглядаецца i аналізуецца iснае заканадаўства i практыка дзейнасцi мытных органаў, новыя iнавацыйныя нормы, якія рэгулююць пытаннi адказнасцi за ўчыненне адмiнiстрацыйных правапарушэнняў наогул, а ў iх лiку адмiнiстрацыйных мытных правапарушэнняў. Разгледжаны праблемныя аспекты рэгулявання i зроблены прапановы аб асноўных напрамках лiквідацыi наяўных прабелаў заканадаўства.

Ключавыя словы: заканадаўства Еўразійскага эканамiчнага саюза; адмiнiстрацыйныя мытныя правапарушэннi; адмiнiстрацыйная адказнасць; катэгорыi правапарушэнняў.

THE MAIN DIRECTIONS OF IMPROVING THE LEGAL SUPPORT OF LIABILITY FOR ADMINISTRATIVE CUSTOMS OFFENSES

Т. А. Chepik^a, А. А. Chepik^b

^a Minsk regional legal consultation N 4,
11/2 Niezaliezhnasci Avenue, Minsk, Belarus, chepikt@yandex.by
^b Belarusian State University,
4 Niezaliezhnasci Avenue, Minsk 220030, Belarus, ChepikAA@bsu.by

The article discusses the current problems of legal support for liability for administrative customs offenses in modern conditions. The existing legislation and practice of the customs authorities, new innovative norms regulating issues of responsibility for administrative offenses in general, including administrative customs offenses, are considered and analyzed. Problematic aspects of regulation are considered and proposals are made on the main directions for eliminating existing legislative gaps.

Keywords: legislation of the Eurasian Economic Union; administrative customs offenses; administrative liability; categories of offenses.

У сучасных умовах пытаннем удасканалення заканадаўства, якое рэгулюе адказнасць за здзяйсненне адмiнiстрацыйных мытных правапарушэнняў, надаецца усё большая i большая увага. Гэтая акалiчнасць пацвярджаецца нават тым, што гэтым пытаннем надаецца вельмi важная i пастаянная увага на узроўнi наднацыянальных органаў

Еўразійскага эканамічнага саюза (ЕАЭС), рашэннямі якіх вызначаны асаблівасці адказнасці за мытныя правапарушэнні, а таксама прынцыпы прыцягнення да адказнасці за невыкананне патрабаванняў мытнага заканадаўства ЕАЭС.

Адміністрацыйнае мытнае правапарушэнне павінна быць прызнана незаконным, злачынным дзеяннем сацыяльна небяспечнай фізічнай ці юрыдычнай асобы, калі парушае устаноўленыя заканадаўствам ЕАЭС правілы перамяшчэння тавараў. Аб'ектам такіх правапарушэнняў з'яўляюцца грамадскія адносіны, звязаныя з дзейнасцю розных суб'ектаў у сферы мытнага рэгулявання [1; 2], якія абараняюцца нормамі наднацыянальнага і нацыянальнага заканадаўства дзяржаў — членаў ЕАЭС. Радавым аб'ектам мытных правапарушэнняў з'яўляюцца грамадскія адносіны, якія ўзнікаюць у выніку перамяшчэння тавараў праз мытную мяжу ЕАЭС, рэгуляваныя нормамі розных галін нацыянальнага заканадаўства, а непасрэдным аб'ектам такіх правапарушэнняў з'яўляюцца канкрэтныя грамадскія адносіны, звязаныя з рэалізацыяй палажэнняў нацыянальнага і наднацыянальнага мытнага заканадаўства, якія вызначаюць правілы і асаблівасці абароту тавараў, што перамяшчаюцца праз мытную мяжу ЕАЭС, а таксама парадак выплаты мытных плацяжоў і асаблівасці функцыянавання мытных органаў у гэтай сферы.

Аналіз заканадаўства, якое рэгулюе пытанні адміністрацыйнай адказнасці ў галіне мытнага рэгулявання, а таксама практыкі яго прымянення, прама паказвае на важнасць неадкладнага вырашэння пытанняў яго ўніфікацыі, прывядзення існуючага заканадаўства ў адзіную сістэму з усталяваннем аднолькавай адказнасці за ўчыненне адміністрацыйных мытных правапарушэнняў на тэрыторыі ўсяго ЕАЭС. На жаль, нягледзячы на пэўную ўвагу кіруючых органаў ЕАЭС да вырашэння вышэйпаказанай праблемы, шматлікія пытанні яшчэ па ранейшаму далёкія ад выніковага рашэння. Так, як і раней існуе нявызначанасць і недапрацоўкі адносна паняцця і сутнасці юрыдычнай асобы, удзельніка мытных праваадносін, у якасці суб'екта адміністрацыйнай адказнасці. У заканадаўстве адсутнічае катэгараванне юрыдычных асоб, якія удзельнічаюць у мытных праваадносінах. Хоць практыка і аналіз заканадаўства паказвае на мэтазгоднасць такога катэгіравання. З улікам гэтага вельмі абгрунтаваным будзе класіфікаваць вышэйзгаданых суб'ектаў на шэраг наступных катэгорый: юрыдычныя асобы, якія ажыццяўляюць камерцыйную ці іншую прадпрымальніцкую дзейнасць; юрыдычныя асобы — удзельнікі знешнеэканамічнай дзейнасці; юрыдычныя асобы — прафесійныя удзельнікі у сферы мытнай справы (мытныя перавозчыкі, мытныя прадстаўнікі, уладальнікі складоў часовага захоўвання, уладальнікі мытных складоў); крэдытныя і банкаўскія арганізацыі. Узнікаюць таксама пытанні з нагоды вызначэння вінаватасці юрыдычнай асобы, як суб'екта адміністрацыйнай адказнасці, з улікам таго, што, як правіла, віна павінна выяўляцца у псіхічным дачыненні (у форме намеру або неасцярожнасці) канкрэтнага суб'екта да здзейсненага дзеяння. Акрамя таго, на нашу дум-

ку, правапарушэнне, здзейсненае юрыдычнай асобай, варта прызнаваць наўмысным або неасцярожным заўсёды, калі службовая асоба гэтай юрыдычнай асобы, якое валодае адпаведнымі правамоцтвамі, усвядомлена здзейсніла неправамернае дзеянне, якое пацягнула шкодныя наступствы. Уяўляецца, што і існуючыя асаблівасці адміністрацыйна-працэсуальнай працэдуры прыцягнення юрыдычных асоб да адміністрацыйнай адказнасці, накладання спагнанняў, санкцый і г. д., таксама падлягаюць неадкладнай уніфікацыі.

Практыка дзейнасці мытных органаў прама паказвае на важнасць і неабходнасць урэгулявання заканадаўствам тэрмінаў даўнасці прыцягнення да адміністрацыйнай адказнасці юрыдычных асоб за правапарушэнні, у частцы іх павелічэння. Гэта будзе толькі спрыяць няўхільнасці пакарання і своечасовасці пагашэння нанесенай шкоды. Вельмі важным з'яўляецца таксама строгае захаванне прынцыпу справядлівасці пакарання, яго адпаведнасці характару правапарушэння. Уяўляецца, што у мэтах рэалізацыі гэтых прынцыпаў павінна быць абавязковым прымяненне дыферэнцыраванага падыходу пры прызначэнні адміністрацыйных спагнанняў у дачыненні да розных суб'ектаў-правапарушальнікаў; забароны канфіскацыі тавараў у не ўласніка тавараў; магчымасці прымянення прафілактычных мер.

Такім чынам, для дзяржаў — членаў ЕАЭС пытанні адміністрацыйнай адказнасці розных суб'ектаў і асабліва такіх спецыфічных, як юрыдычныя асобы, за здзяйсненне адміністрацыйных мытных правапарушэнняў, маюць патрэбу у далейшай дэталізаванай прапрацоўцы, якая тычыцца як паняццёвага апарату, так і уніфікацыі, а таксама удасканалення, дэталізацыі заканадаўчага рэгулявання. Пры гэтым, да ліку першачарговых напрамкаў удасканалення заканадаўства, варта аднесці канкрэтызацыю і дэталізацыю паняцці і элементаў складу адміністрацыйнага мытнага правапарушэння; вызначэнне асаблівасцяў юрыдычнай асобы як суб'екта адміністрацыйнай адказнасці (паняцце, катэгорыраванне, асаблівасці вядзення адміністрацыйнага працэсу, прызначэння пакаранняў і прымянення працэсуальных нормаў).

БІБЛІАГРАФІЧНЫ СПІС

1. Договор о Евразийском экономическом союзе: [подписан в г. Астане 29 мая 2014 г.] // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. — URL: <https://pravo.by/document/?guid=3871&po=f01400176> (дата обращения: 01.09.2024).
2. Договор о Таможенном кодексе Евразийского экономического союз // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь. — URL: <https://pravo.by/document/?guid=3871&po=F01700314> (дата обращения: 01.09.2024).